

Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»
Юридичний факультет
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін та іноземних мов

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан юридичного факультету

С.В. Матвеев

РОБОЧА ПРОГРАМА

ПОЛІТОЛОГІЯ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки перший (бакалаврський) рівень

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 075 «Маркетинг»

(код і найменування спеціальності)

освітньо-професійної програми «Маркетинг»

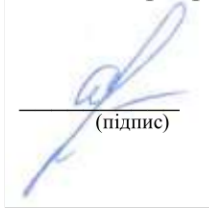
(найменування освітньої програми)

тип дисципліни професійної підготовки

2020 рік

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

(підпис)

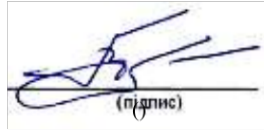
Т.В.Серкуган
(прізвище, ініціали)

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою соціально-гуманітарних дисциплін та іноземних мов

Протокол №1 від «28» серпня 2020 року

Завідувач кафедри

(підпис)

В.Ф. Баранівський
(прізвище, ініціали)

Розробник:

Баранівський Василь Федорович, доктор філософських наук, професор

1. Опис навчальної дисципліни

Мова навчання: українська

Статус дисципліни: вибіркова

Передумови вивчення навчальної дисципліни: Вивчення дисципліни «Політологія» та проблематика курсу пов'язана з дисциплінами «Філософія», «Соціологія», «Історія України».

Предметом вивчення дисципліни «Політологія» є освоєння базових знань у сфері політики, аналізу політичних систем, державної політики, міжнародних відносин та національної безпеки.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин 5 кредитів ECTS.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладення навчальної дисципліни «Політологія» є формування у здобувачів освіти із наукового світогляду, виробленню у них активної життєвої позиції, утвердженню високих моральних принципів та ідеалів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Політологія» є набуття та поглиблення політичних знань студентами з метою формування їх громадянської позиції, а отже, активізації їх майбутньої участі у процесах вдосконалення політичної системи, застосування демократичних принципів у сфері політики.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Політологія» забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей:**

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
ЗК3	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ЗК12	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)
ЗК13	Здатність працювати в міжнародному контексті
ЗК14	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Спеціальні компетентності (СК):

СК8	Здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності
СК11	Здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен досягти таких запланованих результатів навчання:

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2	Аналізувати і прогнозувати ринкові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності
ПРН3	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері маркетингу
ПРН15	Діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних принципів маркетингу, поваги до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості
ПРН17	Демонструвати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами, а також належного використання професійної термінології
ПРН18	Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Лек.	сем	пз	Лаб	с.р		Лек.	сем	пз	Лаб	с.р
Змістовий модуль 1												
Тема 1. Політологія: її предмет і місце в системі суспільствознавства	10	3	1	-	-	6	10	1	-	-	-	9
Тема 2. Історія світової політичної думки	10	3	1	-	-	6	10	1	-	-	-	9
Тема 3. Історія вітчизняної політичної думки	10	3	1	-	-	6	10	1	-	-	-	9
Тема 4. Сучасні ідейно-політичні течії	10	3	1	-	-	6	10	1	-	-	-	9
Тема 5. Політична влада	11	4	1	-	-	6	11	1	-	-	-	10
Тема 6. Політичні конфлікти та шляхи їх подолання	11	4	1	-	-	6	11	1	1	-	-	9
Тема 7. Особа (особистість) як суб'єкт та об'єкт політики	11	4	1	-	-	6	11	1	1	-	-	9
Разом за змістовим модулем 1	73	24	7	-	-	42	73	7	2	-	-	64
Змістовий модуль 2.												
Тема 8. Політична система суспільства	11	4	1	-	-	6	11	1	-	-	-	10
Тема 9. Держава як інститут політичної системи суспільства	11	4	2	-	-	5	11	1	-	-	-	10
Тема 10. Політичні партії та партійні системи	11	4	2	-	-	5	11	1	-	-	-	10
Тема 11. Політична свідомість та політична культура	11	4	2	-	-	5	11	1	-	-	-	10
Тема 12. Політичне лідерство та політичні еліти	11	4	2	-	-	5	11	1	-	-	-	10
Тема 13. Міжетнічні відносини та етнополітика на сучасному етапі розвитку людства	11	4	2	-	-	5	11	1	1	-	-	9
Тема 14. Світова політика і міжнародні відносини	11	4	2	-	-	5	11	1	1	-	-	9
Разом за змістовим модулем 2	77	28	13	-	-	26	77	7	2	-	-	68
Усього годин	150	52	20	-	-	78	150	14	4	-	-	132

5. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовий модуль I.

Тема 1. Політологія: її предмет і місце в системі суспільствознавства

Політологія як наука і навчальна дисципліна. Об'єкт, предмет, категорії та функції політології. Роль та значення політології на сучасному етапі розвитку України.

Тема 2. Історія світової політичної думки

Політична думка Стародавнього Сходу, Стародавньої Греції та Стародавнього Риму. Політичні вчення Раннього християнства, Середньовіччя, Нового та Новітнього часу. Виникнення політології як науки про політику, закони та закономірності політичного життя.

Тема 3. Історія вітчизняної політичної думки

Політичні уявлення та доктрини періоду Київської Русі, Галицько-Волинського князівства

та Литовсько-Польської держави. Основні напрями української політичної думки середини XVI - поч. XX ст. ст. Формування і розвиток національної політології в Україні.

Тема 4. Сучасні ідейно-політичні течії

Ідеологія як теоретична основа ідейно-політичних течій та рухів. Основні ідейно-політичні течії сучасності. Національна ідея та ідеологія державотворення в Україні.

Тема 5. Політична влада

Природа влади. Основні концепції політичної влади. Способи існування, форми та методи здійснення влади. Зміст концепції поділу влад. Особливості політичної влади в Україні.

Тема 6. Політичні конфлікти та шляхи їх подолання

Поняття політичного конфлікту. Основні методи врегулювання конфліктів. Конфліктологічний підхід до сучасної ситуації в Україні.

Тема 7. Особа (особистість) як суб'єкт та об'єкт політики

Особа (особистість) як первинний суб'єкт та об'єкт суспільства. Політична соціалізація особи (особистості) в умовах сучасної України. Участь особи (особистості) в політичному житті.

Змістовий модуль II.

Тема 8. Політична система суспільства

Сутність політичної системи, її структура та функції. Політичні режими. Місце та роль держави в політичній системі суспільства..

Тема 9. Держава як інститут політичної системи суспільства

Сутність та функції держави. Правова держава. Поняття громадянського суспільства

Тема 10. Політичні партії та партійні системи

Виникнення та типологія політичних партій. Партійні системи. Громадсько-політичні об'єднання та рухи.

Тема 11. Політична свідомість та політична культура

Поняття, структура і формування політичної свідомості. Специфіка і предметне поле політичної психології. Поняття політичної культури

Тема 12. Політичне лідерство та політичні еліти

Поняття політичного лідерства. Типологія політичного лідерства. Поняття «політичні еліти». Типологія політичних еліт.

Тема 13. Міжетнічні відносини та етнополітика на сучасному етапі розвитку людства

Сутність і структура міжетнічних відносин. Етнополітика: сутність, зміст та завдання. Етнополітична реальність сучасної України, цілі та завдання етнополітики української держави.

Тема 14. Світова політика і міжнародні відносини

Зовнішня політика: визначення, функції, засоби реалізації. Проблеми глобального розвитку та їх місце у міжнародних відносинах. Україна – суб'єкт міжнародних відносин.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Політологія: її предмет і місце в системі суспільствознавства	3	1
2	Історія світової політичної думки	3	1
3	Історія вітчизняної політичної думки	3	1
4	Сучасні ідейно-політичні течії	3	1
5	Політична влада	4	1
6	Політичні конфлікти та шляхи їх подолання	4	1
7	Особа (особистість) як суб'єкт та об'єкт політики	4	1
8	Політична система суспільства	4	1
9	Держава як інститут політичної системи суспільства	4	1
10	Політичні партії та партійні системи	4	1
11	Політична свідомість та політична культура	4	1

12	Політичне лідерство та політичні еліти	4	1
13	Міжетнічні відносини та етнополітика на сучасному етапі розвитку людства	4	1
14	Світова політика і міжнародні відносини	4	1
Усього годин		52	14

7. Теми практичних занять

Не передбачено навчальним планом

8. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Політологія: її предмет і місце в системі суспільствознавства	1	-
2	Тема 2. Історія світової політичної думки	1	-
3	Тема 3. Історія вітчизняної політичної думки	1	-
4	Тема 4. Сучасні ідейно-політичні течії	1	-
5	Тема 5. Політична влада	1	-
6	Тема 6. Політичні конфлікти та шляхи їх подолання	1	1
7	Тема 7. Особа (особистість) як суб'єкт та об'єкт політики	1	1
8	Тема 8. Політична система суспільства	1	-
9	Тема 9. Держава як інститут політичної системи суспільства	2	-
10	Тема 10. Політичні партії та партійні системи	2	-
11	Тема 11. Політична свідомість та політична культура	2	-
12	Тема 12. Політичне лідерство та політичні еліти	2	-
13	Тема 13. Міжетнічні відносини та етнополітика на сучасному етапі розвитку людства	2	1
14	Тема 14. Світова політика і міжнародні відносини	2	1
Усього годин		20	4

9. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Політологія: її предмет і місце в системі суспільствознавства	6	9
2	Тема 2. Історія світової політичної думки	6	9
3	Тема 3. Історія вітчизняної політичної думки	6	9
4	Тема 4. Сучасні ідейно-політичні течії	6	9
5	Тема 5. Політична влада	6	10
6	Тема 6. Політичні конфлікти та шляхи їх подолання	6	9
7	Тема 7. Особа (особистість) як суб'єкт та об'єкт політики	6	9
8	Тема 8. Політична система суспільства	6	10
9	Тема 9. Держава як інститут політичної системи суспільства	5	10
10	Тема 10. Політичні партії та партійні системи	5	10
11	Тема 11. Політична свідомість та політична культура	5	10

12	Тема 12. Політичне лідерство та політичні еліти	5	10
13	Тема 13. Міжетнічні відносини та етнополітика на сучасному етапі розвитку людства	5	9
14	Тема 14. Світова політика і міжнародні відносини	5	9
Усього годин		78	132

11. Завдання для самостійної роботи

Тема 1.

Реферат:

Політологія в системі соціально-гуманітарних дисциплін.

Завдання для самостійної роботи:

- назвіть основні категорії політології, чи є серед них головна?
- які методи використовуються для дослідження об'єктів політології?
- чи погоджуєтесь Ви з твердженням, що політологія – це наука про:
 - а. *політику*;
 - б. *владу*;
 - в. *державу*.

Відповідь аргументуйте та поясніть.

- який зв'язок політології із спеціальністю, яку Ви маєте отримати в Національній академії управління?
- у чому Ви вбачаєте відмінність політології від інших наук з точки зору:
 - а. *критеріїв науковості*;
 - б. *методики передбачення та прогнозування*;
 - в. *практичної реалізації наукових ідей*;
- проаналізуйте, чи потрібні політичні знання фахівцеві Вашої спеціальності? Чи має політологія виховне значення?

Тема 2.

Реферати:

1. "Держава" Платона.
2. Арістотель та його "Політика".
3. Національні школи та напрями в політології

Завдання для самостійної роботи:

- охарактеризуйте політичну думку Стародавньої Греції та Стародавнього Риму;
- доведіть, що епоха Відродження стала новим етапом у розвитку політичної думки;
- розкрийте особливості політичних ідей І.Канта, Г.-Ф.Гегеля та Є.Бентама;
- поясніть "біхевіоризм" як напрям політичної думки;
- коротко охарактеризуйте основні напрями сучасної зарубіжної політичної думки.

Тема 3.

Реферати:

1. Політико-державна доктрина М.Грушевського.
2. Консерватизм, монархізм В.Липинського.
3. Націонал-комунізм та соціалізм В.Винниченка.

Навчальні завдання для самостійної роботи:

- використовуючи документи та історичні джерела періоду Київської Русі, обґрунтуйте принципи єдиновладдя князя, поєднання принципів політики та моралі;
- охарактеризуйте державотворчу діяльність Б.Хмельницького;
- розкрийте політологічне значення "Історії русів";
- покажіть політологічний доробок М.Драгоманова;
- порівняйте національно-самостійницьку концепцію М.Міхновського та політичну доктрину М.Грушевського;
- в яких документах міститься обґрунтування новітньої української державності.

Тема 4.

Реферати:

1. Роль політики на сучасному етапі розвитку України.
2. Політична культура та політична свідомість як невід'ємні компоненти політики.
3. Людина і політика.

Навчальні завдання для самостійної роботи:

- визначте місце політики в системі суспільних відносин;
- наводячи конкретні приклади, доведіть мінливість і складність політичного життя;
- проаналізуйте і співставте повсякденні уявлення про політику з науковими;
- визначте структуру політики;
- дайте власне бачення моральності політики ("чиста" та "брудна" політика).

Тема 5.

Реферати:

1. Концепція політичної легітимності М.Вебера.
2. Державна влада як вища форма політичної влади.
3. Людина як потенційний суб'єкт влади.

Навчальні завдання для самостійної роботи:

- поясніть, як пов'язані політика і політична влада;
- намалюйте схему типів (видів) і форм влади;
- поясніть різницю між владою і насиллям, знаряддями, засобами і методами влади;
- складіть схему "Структура політичної влади";
- покажіть потрібність чи непотрібність бюрократії у механізмі політичної влади.

Тема 6.

Реферати:

1. Проблеми визначення і класифікації політичних систем (моделі політичних систем Девіда Істона та Габріеля Алмонда);
2. Засоби масової інформації в політичній системі суспільства.

Навчальні завдання для самостійної роботи:

- співставте зміст понять "політична система", "політичний режим", "політична організація";
- назвіть основні складові політичної системи, який з елементів її структури є визначальними? Аргументуйте свою відповідь;
- проаналізуйте пріоритети і принципи взаємозв'язку політичної системи з економікою, культурою, національними відносинами;
- дайте власний прогноз щодо реальності зміни політичного режиму в Україні.

Тема 7.

Реферати:

1. Форма правління та форма державного устрою сучасної України.
2. Значення Конституції України для становлення правової держави і формування громадянського суспільства.

Навчальні завдання для самостійної роботи:

- назвіть основні концепції походження держави;
- в чому суть етатистського та антиетатистського уявлень про державу, інституційного та соціологічного підходів?
- охарактеризуйте етапи еволюції і форми існування ідеї громадянського суспільства;
- розкрийте суть сучасних концепцій громадянського суспільства;
- назвіть основні фактори, що сприяють і відповідно перешкоджають формуванню громадянського суспільства в Україні.

Тема 8.

Реферати:

1. Сучасна українська партійна система.
2. Місце та роль громадсько-політичних об'єднань у сучасній Україні.

3. Функціонування "груп інтересів" та "груп тиску" в політичному житті.

Навчальні завдання для самостійної роботи:

- поясніть, чому сучасне суспільство не може існувати без політичних партій та громадсько-політичних рухів;
- проведіть класифікацію політичних партій сучасної України;
- наведіть приклади однопартійної, двопартійної та багатопартійної систем;
- чим різняться політичні партії, громадсько-політичні рухи, громадські організації? Яке місце у політичній системі Ви відводите альтернативним та неформальним об'єднанням та рухам?

Тема 9.

Реферати:

1. Політична свідомість як природний компонент політичної діяльності.
2. Політична психологія як наука і навчальна дисципліна.
3. Україна: зміна політико-культурної парадигми.

Навчальні завдання для самостійної роботи:

- розкрийте зміст політичної свідомості, покажіть її структуру;
- поясніть взаємозалежність між політичною психологією і політикою;
- назвіть основні фактори, які впливають на процес формування і розвитку політичної культури суспільства;
- у чому Ви вбачаєте взаємозв'язок між політичною системою і політичною культурою нашого суспільства? Визначте його характер і спрямування.

Тема 10.

Реферати:

1. Становлення ідеологічних доктрин від Д. де Трасі до Д. Белла.
2. Ідеологічні орієнтири українського суспільства.

Навчальні завдання для самостійної роботи:

- проведіть порівняльний аналіз понять "ідея", "ідеологія", "концепція", "теорія";
- дайте характеристику основних ідейно-політичних течій сучасності. Які з них мають місце в Україні?
- співставте поняття: політична ідеологія, національна ідеологія, партійна ідеологія, глобальна ідеологія;
- чи потрібна українському суспільству державна ідеологія? Аргументуйте відповідь.

Тема 11.

Реферати:

1. Особливості політичного процесу в Україні.
2. Шляхи досягнення політичної стабільності в Україні.

Навчальні завдання для самостійної роботи:

- дайте характеристику системи суб'єктів політичних дій; розкрийте зміст поняття "політична технологія", наведіть приклади політичних технологій;
- поясніть, що таке політичне рішення як процес, спосіб, засіб, вибір і вольове зусилля? Аргументуйте свою думку;
- назвіть основні методи ухвалення політичного рішення. Охарактеризуйте складові цієї політичної технології.

Тема 12.

Реферати:

1. Соціальний конфлікт та особливості політичних конфліктів.
2. Шляхи подолання політичних конфліктів та способи консолідації українського суспільства.

Навчальні завдання для самостійної роботи:

- розкрийте основні підходи до розуміння поняття "конфлікт";
- типологізуйте основні конфлікти, які мали і мають місце в сучасній Україні;
- дайте характеристику основним технологіям урегулювання конфліктів. Які з них, на Вашу думку, є найдієвішими?

Тема 13.

Реферати:

1. Становлення України як суб'єкта міжнародних відносин.
2. Функції зовнішньої політики.
3. Суб'єкти міжнародних відносин.

Навчальні завдання для самостійної роботи:

- співставте різні визначення зовнішньої політики;
- намалюйте схему "Функції зовнішньої політики";
- назвіть основні проблеми глобального розвитку;
- назвіть основні пріоритети зовнішньої політики України.

Тема 14.**Реферати:**

1. Україна в сфері глобалізаційних процесів. Проблема захисту національних інтересів.
2. Концепція національної безпеки України: зміст, завдання, перспективи.

Навчальні завдання для самостійної роботи:

- поясніть, яке призначення має поняття "національні інтереси"?
- поясніть, чому в Концепції національної безпеки має місце пріоритет прав і свобод людини, а не держави;
- чи є, на Вашу думку, тотожними поняття "державна безпека" і "національна безпека"?

12. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Політичні ідеї Платона і Аристотеля.
2. Конфуцій про політику, державу і владу.
3. Гоббс і Локк про державу і владу.
4. Політична доктрина Н.Макіавеллі.
5. Політична думка Середньовіччя та Відродження (Августин Блаженний, Ніколло Макіавеллі).
6. Політичні вчення доби Просвітництва.
7. Пам'ятки політичної думи Київської держави («Слово про закон і благодать», «Руська Правда», «Повчання дітям», «Повість минулих літ»).
8. Основні ідеї Кирило-Мефодієвського товариства.
9. Політологічні ідеї М.Костомарова.
10. Політичні погляди І.Франка, В.Винниченка, М.Хвильового.
11. Українська політична думка в період від Люблінської унії до козацько-гетьманської держави (М.Смотрицький, Х.Філалет, І.Вишенський).
12. Політична думка України у козацько-гетьманську добу (П.Могила, Ф.Прокопович, П.Орлик).
13. Націонал-самостійницька (М.Міхновський) та націонал-комуністична (О.Шумський, М.Скрипник, М.Хвильовий) течії в українській політичній думці.
14. Політична доктрина М.Грушевського.
15. Політологічні ідеї В.Липинського.
16. Політологічні ідеї М.Драгоманова.
17. Політичні ідеї Д.Донцова.
18. Конституція П.Орлика: політологічний аналіз.
19. Конституція України про державну владу в нашій країні.
20. Конституція України про зовнішню політику держави.
21. Конституція України про права, свободи та обов'язки людини і громадянина.
22. Влада як явище суспільного життя: основні концепції влади.
23. Громадянське суспільство: сутність, умови та шляхи становлення в Україні.
24. Демократія як форма і спосіб організації суспільного життя.
25. Держава як основний елемент політичної системи, її функції.
26. Консерватизм (неоконсерватизм) як політична течія сучасності.
27. Лібералізм та неолібералізм як політичні течії сучасності.
28. Людина як об'єкт і суб'єкт політики. Політична соціалізація особи.

29. Міжнародна політика, її місце в житті суспільства.
30. Місце і роль громадських організацій та рухів в політичній системі.
31. Місце і роль національних відносин в політичному житті.
32. Національна політика сучасної України: зміст, проблеми і протиріччя та шляхи їх вирішення.
33. Національні інтереси та національна безпека України.
34. Нація як суб'єкт і об'єкт політичних відносин.
35. Об'єкти та суб'єкти політичних відносин. Зростання ролі політики в сучасних умовах.
36. Основні види політичної діяльності.
37. Особа і громадянин. Значення політичних прав і свобод у розвитку людини і суспільства.
38. Політика і релігія в сучасному суспільстві.
39. Політика як сфера суспільної діяльності і як об'єкт дослідження.
40. Політика, її зміст та завдання.
41. Політика: зміст та значення.
42. Політична і державна влада. Органи державної влади в Україні.
43. Політична ідеологія. Основні ідейно-політичні течії сучасності.
44. Політична ідеологія. Роль і значення національно-державницької ідеології в сучасній Україні.
45. Політична конфліктологія: предмет, функції та значення.
46. Політична культура: поняття, структура, функції. Проблеми формування політичної культури в Україні
47. Політична опозиція: місце та роль у політичному житті.
48. Політична свідомість: сутність, типологія, функції.
49. Політична система сучасної України.
50. Політичні режими та їх основні характеристики.
51. Політичні діячі: сутність і типологія.
52. Політологія як наука, її місце в системі гуманітарних наук.
53. Поняття глобальних проблем людства.
54. Поняття і суть політичної системи, її структура.
55. Поняття політичної партії. Партії в сучасній Україні.
56. Поняття, сутність і типологія політичного лідерства.
57. Правова держава: сутність, основні шляхи формування в Україні.
58. Молодіжний рух в Україні.
59. Предмет політології, її методи, функції та структура.
60. Ресурси і джерела влади.
61. Розкрийте суть та призначення української національної ідеї.
62. Світова політика: поняття, суб'єкти, панівні тенденції розвитку.
63. Соціальна політика Української держави щодо молоді та студентства.
64. Становлення політології як науки.
65. Структура та форми політичної діяльності.
66. Сучасний світ та основні тенденції його розвитку.
67. Сучасний соціал-демократизм та його роль в політичному житті.
68. Теорії політичної еліти. Типи еліт у суспільстві.
69. Тероризм – загроза міжнародній безпеці.
70. Участь у виборах як форма політичної діяльності. Види виборчих систем.
71. Форми державного правління та форми державного устрою.
72. Формування громадянина в умовах становлення української держави: проблеми та перспективи.
73. Функції влади та методи її здійснення.
74. Функції політології як науки.
75. Культурно-просвітницька діяльність Петра Могили.

13. Методи навчання

Методи навчання на лекціях:

- вербальний метод (лекція, дискусія тощо);
- методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо);
- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

Методи навчання на практичних, семінарських заняттях:

- вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні, семінарські та лабораторні заняття);
- метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші);
- робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, есе, доповіді тощо);
- інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- кейс-метод (вирішення ситуацій, розв'язання завдань тощо);
- Дослідницький метод
- Пошуковий метод.

14. Методи оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Політологія» використовуються такі методи оцінювання:

- для поточного контролю у вигляді *усного та письмового опитування, фронтального опитування, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, написання есе (рефератів), виконання індивідуальних та групових проектів, творчих завдань, тощо.*
- для модульного контролю у вигляді *письмової відповіді, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, тощо.*
- для підсумкового контролю *проведення екзамену або заліку (усна та/або письмова відповідь, тестування, вирішення ситуаційних завдань, розв'язування задач, тощо.).*

15. Засоби діагностики результатів навчання

Робоча програма передбачає застосування засобів діагностики результатів навчання за формами контролю знань:

- *поточний контроль* може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою.
- *модульний контроль* передбачає письмове виконання різних видів контрольних завдань.
- *підсумковий контроль* передбачає проведення екзамену або заліку

Завершальним етапом досягнення запланованих програмних результатів навчання з навчальної дисципліни «Політологія» є підсумковий контроль – диф.залік.

16. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Рекомендоване оцінювання окремих видів навчальної діяльності здобувача вищої освіти:

№	Вид навчальної діяльності здобувачів вищої освіти*	Кількість балів
1.	Реферат, есе	1-5
2.	Вирішення ситуаційних завдань, розв'язання задач	1-5
3.	Індивідуальне завдання	1-5
4.	Відповідь на практичному, семінарському, лабораторному занятті	1-5
5.	Ділова гра, практичний кейс, тощо.	1-10
6.	Участь у публічних заходах (конференція, олімпіада тощо)	1-10

7.	Модульний контроль (для денної форми здобуття освіти)	1-20
8.	Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)	1-50

*види навчальної діяльності здобувачів освіти обираються та оцінюються викладачем за рекомендованою шкалою в залежності від особливостей навчальної дисципліни

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти оцінюються за такими критеріями:

Бали	Критерії оцінювання
90-100	Здобувач вищої освіти повною мірою засвоїв програмний матеріал, виявляє знання основної та додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання інших галузей знань, вдало наводить приклади.
82-89	Здобувач вищої освіти демонструє достатньо високий рівень знань, при цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або незначні помилки, або присутня недостатня чіткість у визначенні понять.
75-81	Здобувач вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формування висновків, не завжди здатний асоціювати теоретичні знання з практичними прикладами
64-74	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, проте відповідь неповна, неглибока, містить неточності, є помилки у формулюванні понять, відчуваються складнощі в застосуванні знань при наведенні прикладів.
60-63	Здобувач вищої освіти в загальній формі розбирається в матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні матеріалу, формулюванні понять, не може навести приклади.
35-59	Здобувач вищої освіти не володіє переважною частиною програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять.
1-34	Здобувач вищої освіти не засвоїв програмний матеріал.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Порядок переведення оцінок у систему ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОЦІНКА А ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		для диференційованого заліку, екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для недиференційованого заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота														Підсумковий контроль	Сума	
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2									Самостійна робота
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
2	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	2	3	10	40	100
Модульний контроль 1 - 10							Модульний контроль 2 - 10									

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота			Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота		Самостійна робота		
50		10	40	100

18. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Політологія» узагальнено в комплексі навчально-методичного забезпечення, який включає:

- силабус;
- робочу програму навчальної дисципліни;
- методичні вказівки до вивчення дисципліни;
- опорний конспект лекцій;
- варіанти завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- варіанти завдань для модульного контролю;
- варіанти завдань для підсумкового контролю;
- інші матеріали.

19. Рекомендована література

Основна:

1. Баранівський В.Ф. Ідеології та війни в сучасному світі: огляд актуальних проблем / Науковий журнал «Філософія та політологія в контексті сучасної культури». – 2014. – Випуск №8, ДНУ ім. Олесь Гончара. – С.7-11.
2. Баранівський В.Ф. Ідеологія центризму у забезпеченні духовної єдності українців / Науковий діалог «Схід-Захід». Матер. III всеукр. Наук. конфер. з між нар. участю. (м. Кам'янець-Подільський, 7 червня 2014р.): у 4-х частинах. Дніпропетровськ: Видавництво «Інновація», 2014. – Ч.І. – С. 3-6.
3. Баранівський В.Ф. Концептуальні основи методології прогнозування векторів політичних процесів в Україні / Сучасна українська політика. – Спецвипуск: Політична наука в Україні: стан та перспективи розвитку. К.: Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2013. – С.107-118.
4. Баранівський В.Ф. Політологія: курс лекцій. – К.: ВНЗ «Національна академія управління», 2015. –198с. [Електронний ресурс].
5. Баранівський В.Ф. Політологія: підручник/ В.Ф. Баранівський.– Національна академія управління, 2016.– 236 с.
6. Баранівський В.Ф. Релігія та церква в системі культурологічних та ідеологічних протистоянь сучасної України / Науковий діалог «Схід-Захід» // Матер. 4 всеукр. наук.-практ. конфер. з міжнар. участю. (м. Кам'янець-Подільський, 25 травня 2015р.): у 2-х частинах. – Дніпропетровськ: Видавництво «Інновація», 2015. – Ч.І. – С. 3-6.
7. Воронянський О. В. Політологія з модулем «Україна, Європа, світ»: підручник / О. В. Воронянський, Ю.В.Зайончковський, С.С. Романова. — Харків, ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2018. —224с.
8. Воронянський О.В. Політологія: підручник / [Воронянський О. В., Кулішенко Т. Ю., Скубій І.В.]; Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. Петра Василенка. - Харків : ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2017. - 179 с.

9. Піча В. М. Політологія: підручник для студ. вищ. закл. освіти / В. М. Піча, Н. М. Хома ; за заг. ред. В. М. Пічі. – 5-те вид., випр. і допов. – Львів : Магнолія, 2017. – 304 с
 10. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи : підручник : у 2-х т. / за заг. Ред. Н. М. Хоми ; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін.] – Львів : «Новий Світ-2000», 2016. – Т. 1. – 516 с.
 11. Політологія. Підручник/ За ред.. О.В.Бабкіної, В.П.Горбатенка. – К.: ВЦ «Академія», 2015. – 568 с.
 12. Політологія: підручник [3-тє вид., перероб. і доповн.]. К. : Знання, 2018. 384 с.
 13. Рудакевич О. М. Політологія: лекційний курс і практикум: навчальний посібник. К., 2017. 376 с.
 14. Цюрупа М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів. К.: Кондор, 2018. 192 с.
 15. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки). Підручник. – К., 2019.
 16. Шульга Р.М. Політичний менеджмент. К.: Кондор, 2017. 192 с.
- Допоміжна:**
17. Баранівський В.Ф. Держава та церква в Україні: чи настане гармонія відносин? / Політичний менеджмент, №4 (49), 2011.– С.3-7.
 18. Баранівський В.Ф. Гуманітарна політика держави: стан та особливості в Збройних Силах України / Вісник НАОУ, №2 (5) – К., 2008. – С.119-125.
 19. Баранівський В.Ф. Вчення Карла Маркса та наслідки спроб його реалізації / Політичний менеджмент, №2 (29), Київ, 2008. – С.161-166
 20. Баранівський В.Ф. Політична культура як основа центризму та єдності в Україні / Сучасна українська політика: політики і політологи про неї. Вип.10. – Київ, 2007–С. 51-60.
 21. Баранівський В.Ф. Збірник наукових праць: Філософія. Політологія. Освіта і культура. Військова справа. – К.: НАОУ, «Міленіум», 2005. – 538 с.
 22. Баранівський В.Ф. Політологія (навчально-методичний посібник) – К., ВНЗ «Національна академія управління», 2001.– 53с.
 23. Ерышев А.А. История политических и правовых учений: Учеб. пособ. -К,: МАУ, 2001. - 152 с.
 24. Кін Дж. Громадянське суспільство: старі образи, нове бачення. -К.: К.І.С.: Аналітично-дослідницький центр "АНОД", 2000.-191 с.
 25. Коцур А.Л. Ідея державності в історичній думці та суспільно-політичному житті України кінця ХVІІІ-поч. ХХ ст.-Чернівці: Золоті литаври, 2000. - 423 с.
 26. Матвієнко В.Я. Соціальні технології: Навч. посіб. -К.: Українські пропілеї, 2001. -446 с.
 27. Михальченко Н.И. Украинская региональная цивилизация: прошлое, настоящее, будущее. Монография. – К.: ИПиЭНИ имени И.Ф. Кураса НАН Украины, 2013. – 340с.
 28. Михальченко Н. Украинское общество: трансформация, модернизация или лимитроф Европы. -К.: Ин-т высшей школы, 2001.– 440 с.
 29. Невмержицький Є.В., Шульженко Ф.П. Корупція і національна безпека. -К.: Вид. Центр КДЛУ, 2000. -194 с.
 30. Нижник Н.Р., Ситник Г.П., Білоус В.Т. Національна безпека України (методологічні аспекти, стан і тенденції розвитку). -К.: Преса України, 2000. -304 с.
 31. Павловський М. Стратегія розвитку суспільства: Україна і світ (економіка, політологія, соціологія). -К.: Техніка, 2001. -312 с.
 32. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія: Навч. посіб.-К:Каравела; Львів: Новий Світ, 2001. - 314 с.
 33. Політологія: Історія та методологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів/За ред. Ф.М. Кирилюка. -К.: «Здоров'я», 2000. – 632 с.
 34. Колодій А., Харченко В., Климанська Л., Космина Я. Політологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. -К.: Ельга-Н, Ніка-Центр, 2000. -584 с.
 35. Політологія: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 320с.
 36. Політологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів/ За ред. Кременя В.Г., Горлача М.І.-К.;Харків:Єдинорог, 2001.-640с.

37. Політологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів/За ред. О.В. Бабкіної, В.П. Горбатенка. -К: Видавничий центр "Академія", 2001. -528 с.
38. Регіональна політика та управління у країнах Європи: Матеріали до навч. курсу. - Ужгород: Ужгородський національний ун-т, 2001.-246с.
39. Рудич Ф. Політологія: Підручник для студентів вищих навч. закладів. – К.: «Либідь», 2006. – 478 с.
40. Рябчук М. Дилеми українського Фауста: громадянське суспільство і "розбудова держави". -К.: Критика, 2000. -272 с.
41. Скрипнюк О. Соціальна, правова держава в Україні: проблеми теорії і практики. -К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2000. -599 с.
42. Таран В.О. Ідеологія перехідного суспільства (соціально-філософський аналіз ідеологічного процесу в пострадянській Україні). -Запоріжжя: Запорізький юридичний ін-т, 2000. -316с.
43. Шкляр В. Преса і політика: проблеми, концепції, досвід. -К.: Інститут журналістики Київського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка, 2000. -70 с.
44. Шляхтун П.П. Політологія: історія та теорія: Підручник / П.П.Шляхтун. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 472с.
45. Шульженко Ф.П., Андрусак Т.Г. Історія політичних і правових вчень: Навч. посіб. -К.: Юрінком Інтер, 2001. -304 с.

20. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Фонд регіональних соціально-політичних та економічних досліджень: веб-сайт. URL: <http://zluka.isr.lviv.ua> (дата звернення: 12.10.2018).
2. Центр політичних досліджень Львівського національного університету ім. І. Франка: веб-сайт. URL: <http://www.cps.itgo.com> (дата звернення: 12.10.2018).
3. Український центр економічних та політичних досліджень ім. Разумкова: веб-сайт. URL: <http://ucers.com.ua> (дата звернення: 12.10.2018).
4. Центр соціологічних і політичних досліджень та технологій Соціополіс: веб-сайт. URL: <http://www.spr.org.ua> (дата звернення: 12.10.2018).
5. Східноукраїнський фонд соціальних досліджень: веб-сайт. URL: <http://www.sociology.kharkov.ua> (дата звернення: 12.10.2018).
6. Центр соціального прогнозування: веб-сайт. URL: <http://www.prognosis.kiev.ua> (дата звернення: 12.10.2018).
7. Бібліотека ОНУ ім. І.І. Мечникова: веб-сайт. URL: <http://lib.onu.edu.ua> (дата звернення: 12.10.2018).